

2023 гъэм и Адыгэ махуэгъэпс-щІэнгъуазэ

Сымаджэм и хущхъуэгъуэр зи нэгум кънщ дохутыр

Заужь **ЗЭПЫТЩ**

ПЪЭПКЪ проектхям, къэрал федеральнэ, щынальэ программяхми япкъ иткіз муници-палитетхми я зыужынытьтэм сом мелард 14.6-рэ хухахауэ щыташ, 2023 гъэм а ахъшэр сом мелард 15-м шхъэдхынуц, къыйлъныкіуэ илъэсэсм зэлымыуун нахъыбэ хъунуци. Муниципалитетххо зэгугъу Гухххэм Муниципалитетххо зэгугъу Гухххэм

илъэсхэм зэпымыууэ нэхъыоэ хьунуцц. Муниципалитетхэр эзгутгу Іуэхухэм ящыщщ жылагъуэхэр псыкІэ къызэгъэпащынымрэ псы фіейр щізшынымрэ, школхэр, узыншагъэр хъумэнымкіз Ізнатіэм, щэн-

хабэям, спортым я Іуахущіапізхэр ухуэнымрэ ахэр кызізхуэтыншау зэгъэпэщыжынымрэ, гьуэгухэр, уэрамхэр, фэтэр куэд хър уняхэр, пщіантізхэр зыхуей хуэгъзэзныр. Аткуэдау щіныяльзжэм гульыгэ хэха щыхуащі уна къвахуэжи щісхэр гьзіалихуэныміз программар гъзээшіјаным. Ищхъэкій кънщыгьэльэгьуа программа, проект посим республикэр зыубгъуауэ хэтщ. Ціныяльзми унафэм ціэт уахущіапізхамра заціньтру йолэжь бюджет Ізнатізм пэрытхам я хэхыуэхэр къзіэтыным. Кіуакіу я Казбек муниципальна щіынальзжэм я ізтащхьзхэм я культарыный зэрыжийаный ціынальзжэм я ізтащхьзхэм я культарый унаурам зэралыщіар ирагьзфіокузну икій жылагууахум я псэукіэр кызіэтыным зэрыяныный зэрахуэхратыціар ирагьзфіокузну икій жылагууатын я псэукіэр кызіэтыным зэшіыгыу егугьуну.

Республикэм и хъерыр мэбагъуэ

КъБР-м и Ізтащхъъ Кіуэкіуэ Казбек Республи-кэм и Правительствэм и лэжьакіуэхэр хэту ири-гъэкіуэкіа зэіущіэм зэрьшыжаіамкіэ, илъэс блякіар ди щіынальэм хъарэьнау къвзэриноя/кан икіи макроэкономикэ бжыгъэ нэхьыщхъэхэр

ирип экупэктуаш.
РЕСПУБЛІКЭМ и бюджет загуэтым и хэхъуэхэр сом мелард 70,8-м нигъэсаш. Ар 2021 гъэм елъытауэ процент 23, 8-кб нэхъыбош. Алхуэдээ улга ита илъэсым нэхэрэ сом мелард 8,2-кб, е гроцент 16,2-кб, нахъыбъя кцајаш, регизар на мелани тыну дамината патим. Щар при в мелани тыну цымата патим. Щар на къемъапац обидануа. Алхуэдэ зыужыныгээм я къежъапац социальна лажын тыну шыматар жыныгээм я къежъапац социальна лажын тыну шыматар тыну шыма

— Ди ехъуліаныгъхом я льабжьаш Президентым иубазиха политикар, 70-м и Правительствар эзщістьзујуауз Іуахум зэрыбгъздятыр, КъБР-м исхом я егутъунытьрар, - къвихитършкъхукіац Курхіу Казобек. — Щіыналъэм езым къвізаритьзпашых хэхьуахур нахъьба зэрькотькуэм у фізгъхія дэ Ізмал догъуэт бюджет Ізнатізм, медицинэм и лэжьакіуэ-хэм ахъшякіз защіадтьяхуэну, нахъ хуэмыщіауз псау гутхэм дадзіальтыкуну. Республикор къвізэрызаратьялаща шіынальэ проект 46-м посри захэту сом мелард 14,7-рэ трагьзикурадщ. А акъшэм и хъяхъніз яухуащ, ирагьз-фізкуащ. А акъшэм и хъяхъніз яухуащ, ирагьз-фізкуац. А акъшэм и хъяхъніз яухуащ, ирагьз-фізкуац. Кызахуэтыныму зэарэгээльцыжащ, зэіуээлэш, ящіащ і узхущіалізу 100-м щінгъу. Зи гутут тшіы лэжыстьзхэм замыра ухуакузьнун кырах захызуахузом ухуанізу 10 къвізауханну, ціьху захузокіпізу, къалэхэм хуубыда пщіанттау 147-рз зэіузэлэш, ящінну, грагуузм ухуанізгэ зэмылійу-хывігузу 30-м хуадиз црагьзкуэківну. Онкологие диклансьрым, Щіалэгъуалэм я унэм адэкіи елэжывінуш.

ІэщІагъэр щыІэныгъэм изы джэлэсщ

яіам іхуей щанхабээр кыміэтыну, заукын, загеува гэуагум амубгэун щысэкіа, япау льэбакнуэ шичі внагізм и актыпро и гуа-шізор щигістьятьстуэн зарыхуейр гури-голу правода правода правода правода правода правода ньэвэрагьзопыцыр пожьвайузамир ізшіа-гьэрылажызомира я фондым и зактуэктым. Азар хуціюку шізбілаціар езыхэр жэр-дамицакіуа яшіыну, гуктэмі эккуаці Іуху-гужару гушкууа утніку кърыгъжыну, про-грамизуану тыну кърыгъжыну, про-грамизуану тыну кърыгъжыну, про-грамизуану тыну кыратыны зактызуара ар мытыкуні кърызавіть-пошыфынум екіру бтыдаттыкоў ягтысачу терібафорнуми, азар дагатыкоў ягтысачу терібафорнуми, азар дагатына терібафорнуми, азар дагатыкоў ягтысачу терібафорнуми, азар дагатыкоў ягтысачу терібафорнуми, куарка епьытац цішкум кыражаністымкі министерством деж щыпажьа, ізнагізам унафраці Козыревз Дарье. частыў закана кырам тыры ягтыў актыры мін купцанару закана какун парысы, кыратынамі заканамі унафраці занатым егая ізціатызам ягтыўук хуні цыкамі заканамі унафрація заканамі кыратызамі унарыч уна

Борбоч Хьэтіутть и ціар зезыхоз Къэбордея тыльтьсьяў унакропитамі запатаждая
кіузкі лажынтьом иджыбаять зі базуу
щызэхата заіушізм къекіузліахар щитытурэзаш, ізапатізор къзіятымыкіз мкі
япа ўрысейпос захуасыр къыззангьальдар Уом Егарджэнін-тамізі и иницетестатарш, зытегуузау щытари ізшіагьзамра утым барджэні замымізужынраммар гъззашіа зарыхжунурш,

ЗЗУНЦЯЮ хатазы я пеальямасьар прокыбку траууат шізынга яказымыў ужырраммар гъззашіа зарыхжунурш,

ЗЗУНЦЯЮ хатазы я пеальямасьар прокыбку траууат шізынга яказымыў
кыбку траууат шізынга
каба тыльты
кыбку траууат шізынга
кыбку траууат
кыбку траууат шізынга
кыбку траууат
кыбку

Узыншагьэр хьума-ным, ар егьэфізкіуэным хузгьэазуэ, КъБР-м и унафэшіхэм лэжьыгьа-шхуэ ирагьэкіуэкі. Абсь хэм ящыщш, жьан узы-хэм ебэнынымкі эдис-паисерыр 2023 гьэм Нап-шык щылажыэ унтып-щыну, Іуашхьэмахуэ по-с

▼Хууэныгьэхэр

Узыншагъэр

Хъумэным хуаунэт Торашізку кужикыла, Севтловодска, Красносельска, Шэрэдж, Дей, Ккубатбо, Зведата кууаумам кууаунэт Тобо, Зведата кууаумам кууагызауа, КъБР-м и унафаціам лэжьыгъэшууэ ирагъэкіузкі Абыхом ящынши жьэн узыфом ебэнынымкіэ дистансеры 2023 гъэм нашышы кылажызу туузи зэрамурадыр.

ОКТЯБРЬСКЭ, Куба жуузуану зэрамурадыр.

ОКТЯБРЬСКЭ, Куба куражэм учиверсальна прокрабная баным курамам поы заркана правину учауказмажуэ постражний куражым учиверсальна правину учауказмажуам учиверсальна правину учауказмажуам учиверсальна куражым учиверсальна куражым учиверсальна куражым учиверсальна куражым учиверсальна куражым учиверсальна куражым учиверсальна курактура убуажам топ джагурів губгауа, учацызмажуа посёлком Щэнхабэзм-кіз учэ дащіьмынущ.

Сэхуран бэв кърахьэліащ

КъБР-м Мокъумэш хозяйствамкіз и министерством къызаритамкіз, 2022 гъзм Къобордей-Балък-карым съхурану процент 50-кіз нахъыба зарыщыхасам и фіытьякіз, дагъзжкі продукцзу къышіатьякіми хахъращ-Алкуэдуи, жылалкъзжар зарырагъэфіокіуам къри-кіуац гъавяр баз зарыкъура

кlyáщ гъ́авэр бэв зэрыхъуар. Зы гектарым хуэзэу сэхурану центнер 24,1-рэ къытра-ащ. Ар 2021 гъэм елъытауэ хуэдитікіэ нэхъыбэщ.

adyghe@mail.ru

НАФІЭДЗ Мухьэмэд.

adyghepsale.ru

Ди къузш республикахам

«Ашэмэзыр» нэхъыфІхэм хабжэ

АДЫГЕЙ. Федеральнэ канал на-хъыщхъэмкіэ екіуэкі «Зэрыкъэралу пщэ-фіапіэм уэрэд щыжыдоіэ» теленэтыным мазищ хъуауэ зыкъшшатъэльагъуэ Адыгэ Республикэм щыщ «Ашэмэз» уэрэдгеспуоликэм щыщ «Ашэмэз» уэрэд-жыlакіуэ гупым. Иджы ахэр нэхъыфіу тхум халъытэри, финалым нэсащ.

"ШАЛЗХЭМ «Іэльын ціыкіу» ціыхубэ уэрэдымкіз къышіадзэри, урысей артист-хэм я уэрэдхэри ягьэээшіаш. Ди лээлкагэтуэхэр Урысей псом ща-гьэльэгьуэр я уэрэджывкізм и закыуэ-кым, атіа адыгэ лээлкэмы и шэнхагымы шыңтары зак

Зыхуудари телевизураяма проектыр удажурары дарагызуаш, «Ашэмэз» гулым хэт щіалахэм проектыр хуайжу сэбэп къвазрыхуахьуар кыхагызш, иджы нахызбажым зэрытегуш-хуафынур жаіз. Бастэ Асиет хузэфізмуна шама дырга уэрэдыжыхы, тхыдам хуиіз льагы-ныгызр жыгызсабэлу, щіалахам хураджывакуу ахызразман къвхищіыкізну, къвдоу, адыгэ льэпкь макъамы змагызмажура урабур иригъзсарну. Иджыблагыз «Ашэмэзым» кыріащащ «Урысейм

лъэпкъ творчествэмкіз щіыхь зиіз и гуп» ціз льапізр. Абыхэм зэрехъузхъумрэ зэра-гьэгушхуэмрэ и телеграм-напэкіуэціым щитхащ АР-м и ізтащхьэ Къумпіыл Мурат.

Къуажэхэр зыхуей хуагъазэ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. Урысей Федерацзи Макъумаш хозяйствэмкІз и министерствам 2023 гъэм ахъшэ хүнутіыпцыну проекти 6 къъхихащ «Комплексное развитие сельских территорий» къзрал программям мубыду.

ПСЗУКІЭР егьофізиіуаным теухуа іузухуар Усть-Жсягуята Хьабаз, Адыга-хьабаз, Зепечеук, Інтэгуей цыняльтахом щагьзазшіану я муралды. Абы къвзацін-убыдануні курыт ержапізахмара цанхабаз іузуцідапізхмара загъапацыжнінір. Кыр-шынямьщідуа метр забіт-хузачатія 400 хъу спорт пэш яухуануці, ержапізщіхэор ящін-нуці, псы зэрыкіую жымийхор зара-хузукіннущі, газ здынямыса жылахэм да-шануці. Зи гугьу тщіы къврал программэм и къалон няхььшихьэр къуажэхэр зыхуей хуз-гьзэньрщі.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ

smikbr.ru

«Адыгэ псалъэр» къезыгъэхьхэм папщіэ

apkbr.ru

«Адыга псалъэ» газетыр зыіэрыхьэ-ну хуейхэм хъыбар фыдогъащіэ - ма-заем (февралым) къыщыщірдазауэ ар къевгъэхьын папщіэ із щыщівьядз хъунущ Урысей пощтым и дэтхэнэ Іуэхущіапіэми.

Мази 5-м «Адыгэ псалъэ» газетым и уасэщ: унэм ныфхуахьыну фыхуеймэ - сом 668-рэ кlэпlейкІн 10-рэ;

фэ езым поштым кънщыфштэжынумэ - сом 607-рэ кІэпІейкІэ 20-рэ.

■ Адыгэ Псалъэ
 ■ Адыгэ Псалъэ

уэ. <u>Мазаем и 12</u> 1929 гъэм Налшык

мыхьэнэ зиІэ курорт

нэчк гъэм къалъхуащ Къэбэрдейм и къэрал, по-литика лэжьакlyэ Лъостэн Чэлимэт.

Мазаем и 14
ФІыуэ эзыльагъухэм я махуэщ 1943 гъэм къалъхуащ ак-кордеонист телъыджэ УФ-м щІыхь зиlэ и артист, АР-м и цІыхубэ артист ЛіыцІэрыІуэ Ким. ЩІышылэм и 24 Щышылэм и 24 1953 гъэм къалъхуащ биологие щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъМА-м и про-фессор Щыхьмырзэ Му-

жьэмэд. <u>ЩІышылэм и 25</u> Урысей студентыгъуэм

МАЗАЕ (ФЕВРАЛЬ)

Мазаем и 3 1924 гъэм «Къэбэрдей

плъи «Къэбэрдей плъижь» газетым и ціэр «Къэрэхьэлькъ»-кіэ зэра-хъузкіащ.
1925 гъэм СССР-м ра- диом псэлъэн щышіи-

сакіуэ, филологие щіэны-ъэхэмкіэ доктор, ЩІДАА-м академик **Бэлагъы Лю**-

махуэщ 1724 гъэм Урысейм ЩІз-ныгъэхэмкІэ и Академиер

ропэм и чемпион, XXII Олимп джэгухэм дзюдом-кlэ домбеягъ медаль къы-щызыхьа Емыжь Арам-

Мазаем и 10 Дипломат лэжьакіуэм и

<u>Мазаеми8</u> ей шІэныгъэм и

татьянэ и мах**уэ**ш

ФІвуу зэрыльагъухэм я махуэщ Мазаем и 15
Афган зауэм хэкіуэда зауэліхэм я махуэщ 1960 гьэм Къзбоддей-Балькъэрым и Композиторхэм я загухьэныгър мономика заяем и 17
1923 гьэм къвлъхуащ уакономика заяем и 17
1923 гьэм къвлъхуащ уакономика за загухьэныгър миналь за загухьэныг уакономика за загухьэныг уакономика за загухьэный за загухьэный и лауреат, къБР-м и Цэныгъхэмикі ышыхь зиі з и лауреат, къБР-м щіныгъхэмикі шыхь зиі з и лауреат, шідла-м и академик Къумахуз Башир.
1958 гьэм къвлъхуащ къБР-м щінык зиі з и хурналист Хьятьундокъуз Сэлисэт. Іатьянз и махуэщ
Щівшылэм и 26
Таможенникым и дунейпсо махуэщ
1944 гъэм Аруан щівналъэр (КъБР) къызэрагъэпэщащ.
Щівшылэм и 27
Ленинград блокадэр мышылЭМ и Z/ Ленинград блокадэр щыјуаха махуэщ (1944) 1941 гъэм «КъБР-м щыхь зиlа и дохутыр» ціз лъапіэр ягъэуваш, 1968 гъэм Налшык Къз-рал музыка театр къыщы-зајуахащ.

лисэт.

Мазаем и 18

УО-м и транспорт полицэм хэтхэм я махуэщ
1947 гъэм Налшык къыщызэlуахащ Ленин еджапіз къала ціыкіур.
Андальхубээм и мейпсо махуэш эзіухжіц,

Шышылям и 28
1928 гээм къалъхуац,
къэфакіуэ, хореограф,
РСФСР-м ціыхь зиїз и артистка Шэру Соня я.

1928 гээм къалъхуац,
УФ-м и ціыхубэ артистка,
адыгэ уэрэджывакіуэ цізрыіуэ, композитор Сэмэгу
Гуэщнагъуэ.

Анэдэльхуоээм и ду-нейпсо махуэщ 1819 гъэм Санкт-Петер-бург къэрал университе-тыр къызэlуахащ. Мазаем и 23 Хэкум и хъумакіуэм и

Мазаем и 2
1943 гъэм советыдзохэм
талинград идеж тек уэныза къыщахъащ.
1898 гъэм Хакум и хъумакіуэм и махуэщ 1923 гъэм къалъхуащ 1923 гъэм къалъхуащ къбаССР-м и къэрал, политикэ лэжьакіуэ Шэджы-хээщіэ Мухьмээд. 1923 гъэм къалъхуац момпозитор, УО-м и ціыхуба артист, КъБР-м и къэрал саугъэтым и лауреат, КъБР-м и Гимным и макъа-

гъэ къвицахъщ. 1898 гъэм къвлъхуащ. 1898 гъэм къвлъхуащ. Франджым и Лівклужь, къяборденткъу Хъягъундокъу Елимасхъя. 1948 гъэм къялъхуащ. КъБР-м. КъШР-м. яцівхуба артист, узраджывакіуя Ціэрыйуэ Мэремыкъуэ Хъусен.

мэр эслгий сэн. 1923 гъэм къалъхуащ УФ-м, КъБР-м щыхь зиіэ я егъэджакіуэ Пащты Сулъ-

лан. Мазаем и 24 1958 гъэм къалъхуащ 1958 гъэм къалъхуащ гъэрал лэжьакІуэу, хьэры-гэтыщІзу щыта Ерчэн Тем-

дзащ.

Мазаем и 5

1928 гъзм къалъхуащ журналист, КъБР-м щзнхабазмкіз щінька зиlя о лъжьакіуэ Тэрчыкъуэ Исуф.
Мазаем и 6

1923 гъзм къалъхуащ КъБР-м и цыхубо артистка
Тэмазэ Маржэнэт.

Мазаем и 7

1968 гъзм къалъхуащ усакіуэ, филологие щізныпъзжамкіз доктор, ЩіЛАА-м

и чемпион Дагдалан (Мы-шэ) Мустафа.
1953 Гъэм къалъхуащ ЈузрыЈуатэрж, Адыгэ Рес-публикам щіыхь зиіз и Сурэтьщі Грукіз Замудин.
Мазаем и 27
1958 Гъэм къалъхуащ жылагъуэ лэжьакіуэ, Шап-сыть Анлег Хасэм и тука-

жылагъуэ лэжьакіуэ, Шап-сыгъ Адыгэ Хасэм и тхьэ-мадэ Кіэкіыхъу Мэжид.

Мазаем и 28

1958 гъэм къалъхуащ мэкъумэш щіэныгъэхэмків доктор, КъБКъМУ-м и про-фессор, УФ-м, КъБР-м щіэныгъэхэмків щіыхь зиів ныгъэхмкіэ и Академич, къызэрагъэпэщащ, <u>Мазаем и 9</u> Граждан авиацэм и лэ-жьакіуэхэм я махуэщ, 1953 гъэм къалъхуащ Ев-

ГЪАТХЭПЭ (МАРТ)

<u>Гъатхэпэм и 1</u> Граждан зыхъумэжыны-ъэм и дунейпсо махуэщ Эксперт-криминалис-ым и махуэщ <u>Гъа́тхэпэм и 3</u> ТхакІуэм и дунейпсо ма-

ахуэщ Пушкин Александр и Пушкин Александр и фэепль махуэщ. 1837 гьэм урыс уса-кіуэшжуэ Пушкин Алек-сандр дунейм ехыжащ. 1883 гьэм къзытахуащ Кавказ Ишхъэрэ республи-кэжэм я ЦИК-м и унафэщіу щыта (1918) Куэцэ Пщымат**уэщ** 1938 гъэм къалъхуащ ки-норежиссёр, КъБР-м и норежиссёр, КъБР-м и ціыхубэ тхакіуэ, компози-тор, продюсер, ЩІДАА-м и

дин.

<u>Гъатхэпэм и 4</u>

1948 гъэм къалъхуащ ра-диожурналист Хьэмту диожурналист жьэмту Къадир.

<u>Гъатхэпэм и 5</u>

Дзэ зэпыщІэныгъэхэм-

тор, профессор, Аб-хъазым, КъБАССР-м, ЧИ-диныгъэхэмкіз щіых виіз я лэжкакіуэ, Куркым и Къэрал саутьэтым и лау-реат Чикобавэ Арнольд. — Галхалам и 27 Урысейи и лъэпкъ гвар-щим и дэжуам я махуащ Малыжъыхыми и эм-шіаліям и лэжьакіуэм и лэжьакіуэм и Малыжыхыхыми и эм-

1953 гъэм къалъхуащ физико-математикэ щоныгъэхэмик) доктор, КъШКъУ-м и проректор, КъШКъУ-м и кърара гаутъэтым и лауреат, ЦЩДА-м и академик Бэвыж Мухьэмад. Гъатхэлэм и 7.
1960 гъэм Куба щыщ жэмыш Пащты Салимо Сощалист Ламъвытъэм и Лыхъужь цэр къыбращащи. Гъатхэлэм и Лыхъужь цэр къыбращащи. дием и дзэхэм я махуэщ
<u>Гъатхэпэм и 28</u>
Балъкъэр лъэпкъым и
къэщ|эрэщ|эжыныгъэм и Гъатхэпэм и 8-м ЦІыхубзхэм я дунейпсо

CA AABIS HOARES

махуэщ 1923 гъэм «Адыгэ макъ» (Адыгэ Республикэ) газетым и япэ номерыр къы

тым и яна номерыр кыз-дакіаць. 1918 гъэм къалъхуац КъБАССР-м и ціыхубэ ар-тисткэ, УФ-м ціыхь зиіэ и артисткэ Сибэч Быхуз. Гъатхэлэм и 10 Архивхэм я махуэц <u>Гъатхэм я махуэщ</u>
<u>Гъатхэпэм и 11</u>
Наркоконтроп

Наркоконтролым и лэжьакіуэм и махуэщ 1991 гьэм «Ленин гъуэгу» газетым и ціэр «Адыгэ пса-тьэ»-у, «Коммунизмге жол»-р – «Заман»-у зэрахъуэкіаш. 1948 гьэм къалъхуащ физико-математикэ щіэ-ныгъзхамкіз доктор.

физико-математиль доктор, къБкъУ-м и профессор Уэщхъун Мујзед. <u>Гъатхэпэм и 12</u> Юстицэм и лэжьакіуэм

и махуэщ Геодезиемрэ картогра-фиемрэ я лэжьакіуэхэм я

Хъунэгу Рэшид.

Гъатхэлэм и 14

Адыгэ тхыбээм и махуэ
1853 гъэм адыгэбээк
къыдэкlащ Бырсей Умар
«Адыгэ псалъалъэр».

лудого подпъалъэр».

<u>Гъатхэпэм и 15</u>

1913 гъэм къалъхуащ
адыгей драматург, актрисэ, критик Натхъуэ Долэткъан.

<u>Гъатхэпэм и 16</u> ОБХСС (ОБЭП) къулы-

Тьангантам п. м. ОБХСС (ОБЗП) к Мулыккум и махуэщ 1938 гъэм Кналъхуащ Адыгэ Республикам и ціыхубэ сурэтыці Дыгъужь Мыхымуа. Тьатхэлэм и 18 Налог полицэм и махуэщ Гъатхэлэм и 19 Псы щіагъым кхмухым и схыдээлізым и махуэц Сатум, ціыхухэм і уахуткэбээ лхуэщіэным, ЖКК-м и лэжьангуэхэм я махуэщ лахуэц махуэц пахуэц нахуэц пахуэц паху махуэщ <u>Гъатхэпэм и 21</u> Гъэрэ шІырэ шызэхэкі

тъэрэ щызэхэкі махуэщ Усыгъэм и дунейпсо ма-хуэщ 1788 гъэм къалъхуащ адыгэ дзэ лэжьакіуэ, генеадыі э дзэ лэжьактуэ, тене-рал-майор, Гривен жылэр къызэзыгъэпэща Мэгуро-къуэ Пщыкъуий. <u>Гъатхэпэм и 23</u> Метеорологым и ма-

хуэщ 1923 гъэм къалъхуащ къэрал, хозяйственнэ лэжьакіуэ, іуэрыіуатэдж **Хьэ**-фіьціэ Мусэбий.

фІыціз Мусэбий.
<u>Гъатхэпэм и 24</u>
1948 гъэм къалъхуащ
КъШР-м и къэрал, политикэ лэжьакіуэ Арэшыкъуэ
Мухьэмэд.
1948 гъэм къылъхуащ

философие щізныгъзуам-кіз доктор, ЩіДАА-м и ака-демик, КъШР-м щізны-гъзмкіз щізкь зиіз и лэ-жьакіуэ Шенкао Мухьэ-<u>Гъатхэпэм и 25</u>

<u>гъатхэпэм и 25</u> Урысейм и щэнхабзэм и эжьак**і**уэхэм я махуэщ Театрым и дунейпсо ма-

хуэщ
Гъатхэпэм и 26
1898 гъэм къалъхуаш
куржы бзэщіэныгъэлі, филологие щіэныгъэмкіэ док-

Мэлыжьыхым и 20 Донорым и махуэщ 1933 гъэм къалъхуащ КъБР-м щыхь зиіз и жур-налист Нэщіэпыджэ Иб-рэхьим. махуэщ. 1957 гъэм Балъкъэр лъэпкъым и автономиер зэфlагъзувэжащ.

зэфІагьэувэжаш, Балхэлэм и 29
Ориист кулыкърч и лэжьакІуэм и махуэш, Балхэлэм и 30
1958 гъэм къалъхуащ къръм, политика, жылагъуэ лэжьакІуэ Бажа Дотий.

жэ Дотий.

1973 гъэм къалъхуащ спорт, жылагъуэ лэжьакlуэ, алыдж-урым бэнэкlэмкlэ спортым и мастер,
УФ-м щіыхь зиlэ и тренер
Къардэн Хьэсэн.

МЭЛЫЖЬЫХЬ (АПРЕЛЬ)

Мэлыжыыхым и 1 Ауанымрэ дыхьэшхэнымрэ я махуэщ 1943 гээм кьалъхуащ КьШР-м и ціыхубэ дохуат тыр, жылагтэуэ лэжьакіуэ Тэмаээ Анатолэ. Мэльжыжымы и 2 Урысеймрэ Беларусси-емрэ я лээпкьхэм я зэ-

Урысеймрэ Беларусси-емрэ я лъэпкъхэм я зэ-къузуваныгьэм и махуэщ Геологым и махуэщ 1911 гъэм Ц!агъуэ Нурий Истамбыл адыгэбэзк!а и «Гъузаз» газетым и япо номерыр.

газетым и япо номерыр.

Мэлыжызкым и 3

1963 гъзм къалъхуащ
усакіу» Дыягэ Республикам щанхабэзмиб шыхао
заиіз и ляжьакіуз Кърий
Щыхьымбий.
Мэлыжызкым и б
Следователым и махуащ (УФ-ми с Следователым органхом щылажьэхэм я

іахуэщ) 1**948 гъэм** къалъхуаш

1948 гъэм къвлъхуащ психологие щјаныгъэхэм-кіэ доктор, профессор Къэбарт Мухъэмэд.
1958 гъэм къалъхуащ физико-математика щја-

физико-математикэ щтэ-ныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и профессор ХъуэкІуэн Мурат. 1963 гъэм къалъхуащ адыгэ тхакІуэ Гъыш Рэхь-

мэт.

Мэлыжьыхым и 7
1948 гъэм къалъхуащ
къшР-м и ціьхубэ усакіуа,
къшР-м и школьм щіьхь
зиіз и егъэджакіуа, Къандурым и дунейго саугъэтым и лауреат Бемырээ

Мухьэдин. 1958 гъэм къалъхуащ биологие щіэныгъэхэмкіз доктор, КъБКъМУ-м и профессор Къуэжьокъуэ Му

эмэд. <u>Мэлыжьыхьым и 8</u> Военкоматым и лэжьа-Военкоматым и лэжьа-кіуэхэм я махуэщ 1908 гъэм къалъхуащ парт, совет лэжьакіуэ, Со-циалист Лэжьыгъэм и Ліы-хъужь **Чэмокъуэ Аслъэн**-

джэрий.

Мэлыжьыхым и 9

Хьэуа зауэм щызыхъумэ дзэхэм я махуэщ
1938 гъэм къалъхуащ би-

1938 гъэм къалъхуащ он-ологие щјаныгъэхэмкіа доктор, КъБКъУ-м и про-фессор Азэмэт Лалуша. Мэльжъыхъым и 10 1958 гъэм къалъхуащ ра-домурналист Гъурф Бэл-

э. 1958 гъэм къалъхуащ ъБР-м щІыхь зиІэ и ар-іст Лу Рэмэзан. <u>Мэлыжьыхьым и 12</u> Авиацэмрэ космонавти-

виацэмрэ косп.... ирэ я махуэщ. Мэлыжьыхьым и 15 Чэнхабзэм и дунейпсо Шз

хуэщ <u>Мэлыжьыхьым и 18</u> Ээеплъхэмрэтхыдэ мы

махуэщ Мэлыжьыхьым и 20

эхьим.
Мэлыжьыхьым и 21
ШІыпіэ самоуправл

щівіпіз самоуправле-нэм и махуэщ Мэлыжьыхьым и 24 1958 гьэм къальхуащ КъБР-ми Ингуш Республи-кэми щірькь зиіэ я артисткэ Даур Иринэ. Мэлыжьыхьым и 25 Адыта (шэрджэс) ны-

Адыгэ (шэрджэс) ны-пым и махуэш, 1913 гъэм къэлъхуаш, АР-м и цыкубэ тхакур, УФ-м иднжабэяжіз щіыхь зиіз и лэжьакіуэ Льостэн Исуф. 1953 гъэм къэлъхуаш, КъШР-м щіыхь зиіз и ар-тистя, КъБР-м и ціыхуба артисткэ Щэрмэт Людми-лэ.

лования и 26 година и 26 годи

Мэлыжымым и 26 Радиацы авариехэмрэ катастрофэхэмрэ хэкіуэрахэм я фэепль махуэщ 1958 гьэм кылыхуащцавы жылагыуэлэжылды журналист, уб-м щэнхабээмкіз щіыхь зиіэ и лэжыакіуэ Шұхылахуы Севтананы. Мэлыжымым и 27 Нотариусым и махуэщ шэрджэс политик, хыэрычэтыщіэ псапащіэ Къзанокъуэ Руслан. Мэлыжымымым и унейпсо махуэщ Мэлыжыйжымым и дунейпсо махуэщ Мэлыжыйжыймым и 29 куэщ

хуэщ Мэлыжьыхьым и 30 Маф!эс къэмыгъ Мафізс къэмыгъэ-къуным и махуэщ 1953 гьэм къалъхуащ филологие щізныгъэхэм-кіз доктор, КъБКъУ-м и профессор Щоджэнціыкіу Нинэ.

НАКЪЫГЪЭ (МАЙ)

Накъыгъэм и 1 ГъАТХЭМРЭ ЛЭЖЬЫ-ЪЭМРЭ Я МАХУЭШ-(УЭЩ 1923 гъэм къалъхуаш

къэрал лэжьакіуэ, КъБР-м правительствэм и Іэта-цхьэу 1969 - 1984 гъэхэм цыта Къущхьэ Кіыщы-

шкьюу 1969 - 1984 гъзмам щьта Къущхъэ Кіыщы-къуа.

1938 гъзм къатмуащ АР-м щіыкъ зиів и сура-рыщі, АР-м и Къэрал сау-гъзмін и лауреат Гъуагу-нокъз Мухъэрбий.

1943 гъзм къатмуащ кърара, политика лажьа-кіуэ, УО-м и Къэрал Думэм и депутату щыта, УО-м и Къэрал Думэм и депутату цыта, УО-м и Жылатъуэ палатэм хэт, ДАХ-м и Президент (2000-2006) Нахущ Заурбий.

1943 гъзм къатмуащ Урысейм и Къэрал сау-къратом и дуратъциј, Урысейм и Къэрал сау-ствет и президент (2000-2006) Нахущ Заурбий.

1943 гъзм къатмуащ КъБР-м и ціькубо докутыр Бахьсан Хъзмара.

1943 гъзм къатмуащ Дыбъ Зія гъзм къатмуащ Дыбъ Зія гъзм къатмуащ Дыбъ Зія гъзм къатмуащ Дыбъ Зія и лэжьанур Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъ Зія и лэжьанур Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и лэжьанур Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и лэжьанур Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и лэжьанур Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и дамъянану Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и дамъянану Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и дамъянану Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Зія и дамъянану Тхэзэяпъ Хъэсэн.

1948 гъзм къатмуащ Дыбъй Сарском Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом Ціянытьсяхом 1948 гъзм 1949 гъ

физико-математикэ щіз-ныгъэхэмкіэ доктор, КъБР-м щізныгъэхэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Ліыс Мухьэмэд. 1953 гъэм къалъхуащ КъБР-м щіыхь зиіэ и ар-

тисткэ **Хьэмыку Жаннэ.**<u>Накъыгъэм и 7</u>
Радиом и махуэщ
<u>Накъыгъэм и 8</u>
1953 гъэм къалъхуащ хи-

мие щізныгъэхэмкіз док тор, КъБР-м щізныгъэхэмкі

сор, кър--м щзны взхэм-кіз щіыхь зиіз и лэжьакіуз Къущхьэ Хьэсбий. Накъыгъэм и 9 Текіуэныгъэм и махуэщ 1918 гъэм къалъхуащ

КъБР-м щівых зиїз и артист Сакрэк Мухьэдии.
1958 гъэм къвлъхуащ бзащівныгъэлі, профессор, ЩДАА-м и академик, КъШР-м щіэныгъэміз и лэжьакіуз Иуан Зэуал.
1948 гъэм къвлъхуащ уакуа Къуньжъ Хъзіишэт.
Накъыгъэм и 13

шэт.

Накъыгъэм и 13

1913 гъэм къалъхуащ
тхакіуэ, КъБР-м щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и
лэжьакіуэ Гъубж Мухьэ-

дин.

Накъыгъэм и 15

1903 гъэм къалъхуащ шэрджэс тхакіуэ Темыр

шэрджэс тхактуэ темыр Сэлихь. 1933 гъэм къалъхуащ КъБР-м и ціыхубэ артист, режиссер Шэрыіужь Анатолэ.

толэ.

<u>Накъыгъэм и 16</u>
1808 гъэм къалъхуащ адыгэ тхыдэтх, этнограф, тхакіуэ Хъан-Джэрий Сулътіан.

Сультіан. Накыйгызм и 18 Музейхэм я дунейпсомахуэщ Накыйгызм и 20 1938 гъэм къалъхуащ ученкабээмкіз щіыхь зиіэ и лэжыакіуэ Хъэх Сэфарбий.

бий. 1948 гъэм къалъхуащ медицинэ щіэныгъэхэмкіэ доктор, АКъУ-м и профес-сор, ЩІДАА-м и академик

Накъыгъэм и 21
Полярникым и махуэщ
Урыс-Кавказ зауэм
(1763 - 1864) хэкіуэда
адыгэхэм я фэеплъ махуэщ

ц Накъыгъэм и 24 Накъыгъэм и кадр лэжьак!уэм и махуэщ 1918 гъэм къалъхуащ Со-вет Союзым и л!ыхъужь Иуан Хээсэн. Накъыгъэм и 25

Иуан Хьэсэн. Можьужь Ихэсэн Макьыгьэм и 25 Филологым м махуэщ уФ-м и школхэм иужьэнэр къвщоуз. 1923 гъэм къальхуащ Со-циалист Пэжыгъэм и Лівхужь, КъБАССР-м щівых из и егоържакіуз Къамбий Иухьэб. Можьогы и 26 Урыссей хьэрычэтыщізм и махуэщ и

Урысеи льоры и махуэщ 1928 гъэм къалъхуащ филологие щаныгъэ-хэмкіэ доктор, профессор

хэмкіэ доктор, професс Щэрдан Ізбу. Накъыгъэм и 27 Библиотекэхэм я ук сейпсо махуэщ Накъыгъэм и 28

Накъыгъэм и 29 Химикым и махуэщ микым и махуэщ Накъыгъэм и 31 ысей адвокатурэм

МЭКЪУАУЭГЪУЭ (ИЮНЬ)

дунейпсо махуэщ

Мэкъуауэгъуэм и 2

1908 гъэм къалъхуа

хэмкіэ министр, Тыркум и президентым и къалэнхэр піалъэкіэ зыгъэзэщів (1980 - 1981) Чаглыянгиль Ихьсан Сабри.

мэкъуауэгъуэм и 3 1948 гъэм къалъхуаш ублицист, КъБР-м щІыхь иІэ и журналист Шал Му-

зин и журналист шал му-жъзмэд.

1953 гъэм къдлъхуащ да-диожурналист, Урысей ар-тиадэм и лауреат Багъэ-тыр Нинэ.

Мэкъуауэгъуэм и 4 Мелиораторым и ма-

щ Мэкъуауэгъуэм и 5

ъуэ хьэоас. <u>Мэкъуауэгъуэм и 6</u> Пушкиным и махуэщ 1799 гъэм урыс усакІуэш-уэ Пушкин Александр

хуэ Пушкин Алексан, къалъхуащ.
Мэкъуауэгъуэм и 8
Социальнэ лэжьакіуэм и

ахуэщ. Мэкъуауэгъуэм и 10 1988 гъэм къалъхуа 1988 грам и 10 кральхуащ «Адыгэ псальэ» газетым и корреспондент, «Адыгэ пщащэ-2013» зэпеуэм япэ вице-мисс щыхъуа Щомахуэ залинэ.

уэ Залинэ. <u>Мэкъуауэгъуэм и 11</u> Промышленность псынщіэм и лэжьакіуэхэм я

иахуэщ <u>Мэкъуауэгъуэм и 12</u> Упысей Федерацэм и Урысей Федерацэм Къэрал махуэшхуэщ <u>Мэкъуауэгъуэм и 14</u> Іэпхъуэшапхъуэ къуля къум и лэжьакіуэхэм

тъум и лэжьакіуэхэм я нахуэщ <u>Мэкъуауэгъуэм и 20</u> Медицинэ лэжьакіуэхэм махуэщ. 1938 гъэм къалъхуащ ме

1938 гъэм къалъхуащ межанизатор, Социалист Лэжьыгъэм и Ліьхъужь Кхъуэтельхъэ Мухъэмэд. Мякъуауэгъуэм и 22 Щыгъуэмрэ фэеплъымрэ я махуэш - Хоку зауэшхуэр щыщіидэа матуаш

уэщ 1948 гъэм къалъхуащ физико-математикэ щіз-ныгъэхэмкіэ доктор, КъБ-КъУ-м и профессор Хьэпа-

щів Юрэ.

1953 гъэм къалъхуащ
УФ-м щізныгъэхэмкіз
щіыхь зиіз и ляжьакіуэ,
професор, Гъузаджахэмкіз Кавказ Ищхъэрэ къэрал
институтым и ректор Рахаев Анатолий.

мэкъуауэгъуэм и 24
Къэхутак уэмрэ рационализаторымрэ я махуэщ
1923 гъэм къалъхуаш
филологие щ зныгъэхэмфилологие щэны вэхэм-кlэ доктор, профессор, ЩІДАА-м и академик, УФ-миАР-мищіэныгъэхэм-кlэ щіыхь зиlэ я лэжьакlуз Кіэрашэ Зейнаб.

Мэкъуауэгъуэм и 25 Статистикэм и лэжьа

Статистикэм и лэжьа-кlуэм и махуэщ 1608 гьэм къалъхуащ адыгэпщ, зауэлі, дипломат Черкасский Муцал. 1948 гьэм къалъхуащ къэрал лэжьакlуэ, журналист политикэ щІэныгъэ-хэм я доктор, МАИ, ПАНИ я академик КІэрашэ Ас-лъэнбэч.

лъэнбэч.
Мэкъуауэгъуэм и 26
1938 гъэм къалъхуащ режиссёр, КъШР-м и ціыхуба тхакіуэ Абыдокъуэ Мата-

. <u>Мэкъуауэгъуэм и 27</u> эысейм и щІалэгъуа

Мэкъуауэгъуэм и 27 урысейм и щалэгъуалэм я махуэш, 1968 гъэм кыльхуаш, 1868 гъэм кыльхуаш, 1868 гъэм кыльхуаш, Самир.
Мэкъуауэгъуэм и 29 Партизанхэмрэ подпольщикхэмрэ я махуэш, Мэкъуауэгъуэм и 30 1898 гъэм къалъхуаш, Социалист Лэжыстъэм и Лівхъужь Щоджэн Тэлашэ.

2023 гъэм и Адыгэ махцэгъэпс-щіэнгъцазэ

БАДЗЭУЭГЪУЭ (ИЮЛЬ)

Бадзэуэгъуэм и 1 Зэхэуэхэм хэта ветера-ным и махуэщ

Бадзэуэгъуэм и 2 1913 гъэм къалъх шэрджэс усакіуэ **Гуэщо**-къуэ **Хъусин**.

<u>Бадзэуэгъуэм и 3</u> УФ-м и МВД-м и ГИБДД-м

м махуэщ
Бадзуузгъузм и 5
1963 гъзм къвлъхуэщ поличия ляжьвийх, къЩР-и
щыхъ зиls и журналист,
КъБР-м и Цыхую Захузсым и делутат, «Абазаштагазетым и редактор нэхъвщихъ Къул Фардаус.
Бадзуузгъузм и 7
1928 гъзм къвлъхуащ
тхакlyв, lyspыlyarадж, литературауж, Къзбэрдей-

тературэдж, Къэбэрдей-Балькъэрым и цІыхубэ тхакіуэ, КъБР-м щІэны-гъэхэмкіэ щІыхь зиіэ и лэжьакіуэ, Абхъаз Республикэм щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ **На**-

щыхь зиіэ и лэжьакіуэ Нало Заур. 1968 гъэм къалъхуащ КъБР-м и Парламентым и депутат Іэпщэ Заур.

утаг тэпшэ заур. Бадзэуэгъуэм и 8 нагъуэм, лъагъуны-м, пэжыгъэм и махуэщ <u>Бадзэуэгъуэм и 9</u> цзэжьеящэм и махуэщ

Урысей пощтым и махуэщ 1938 гъэм къалъхуащ УФ-м и цІыхубэ артисткэ,

УФ-м и Къэрал саугъэтым и лауреат, «Ника» саугъэ-тыр зрата ІэхъуэджакІуэ

Бадзэуэгъуэм и 10 1943 гъэм къалъху къалъхуащ жылагъуэ лэжьакlуэ, Сирием щыlэ Адыгэ Фіыщіэ Хасэм и тхьэмадэу щыта Гугу Акрэм.

Бадзэуэгъуэм и 11 48 гъэм къалъх

Бадззуэгьуэм и 11 1948 гьэм кьалъхуащ КъБР-м щіьжь зиіз и ар-тист Къуныжь Алим. Бадззуэгьуэм и 12 1958 гьэм кьалъхуащ спортсмен, дзюдомкіз ду-нейтсом и чемпион Лъыщэ

сакіуэ Балъкъыз Батий Бадзэуэгъуэм и 17 1968 гъзм

1968 гъэм къалъхуащ шэрджэс сурэтыщ! Къардэн Мухьэдин. Бадзэуэгъуэм и 20 1938 гъэм къалъхуащ

сабий усакіуэ Афізунэ Ли-

уан. 1938 гъэм къалъхуащ тхакіуэ, драматург, АР-м гъуазджэхэмкіэ щіыхь зиіэ кьакіуэ **Къуиикъуз**

и лізльванув къриивъув 1938 гъэм къалъхуац къэрал, жылагъув лэжьа-кlyв, философие щ!вны-гъяхэм я доктор, техника щ!вныгъяхэмк!в кандидат, Бизнесымк!в институтым и унафэщ! Хъурей Фе-ликс.

Бадзэуэгъуэм и 22 Сатуущ эхэм я махуэ Бадзэуэгъуэм и 23 1923 гъэм къалъхуащ ге-ерал-майор, тхакіуз

нерал-майор, тха Нэхущ Мурзэбэч. Бадзэуэгъуэм и 24

1937 гъэм Америкэм цыщ кхъухьлъатэзехуэ Эр-харт Амалие кхъухьлъа-тэкіэ япэу Атлантикэ хым щхьэпрылъэтыкіащ.

Бадзэуэгъуэм и 25

уэщ <u>Бадзэуэгъуэм и 26</u> Парашютистым и ма-

хуэщ. 1943 гъэм къалъхуащ тырку театрымрэ киномрэ я актёр, тхакіуэ Онер (Гъуэгулі) Четин.

Бадзэvэгъvэм и 27

1928 гъэм къалъхуащ Со-циалист Лэжьыгъэм и Ліы-хъужь Іэбубэчыр Нажму-дин.

Бадзэуэгъуэм и 29 1938 гъэм къалъхуащ аб-хъаз щІэныгъэлі, жыла-гъуэ лэжьакІуэ, ЩІДАА-м и академик Шамбэ Тарас.

Бадзэуэгъуэм и 30 зэ-Тенджыз флотым

ШЫШХЬЭУІУ (АВГУСТ)

Шышхьэуіум и 1 Хэкум къэзыгьэээжа-хэм я махуэщ Япэ дунейпсо зауэм хэк іуэда урысей зауэлі-хэм я фэепль махуэщ Инкассаторым и ма-

хуэщ 1938 гъэм къалъхуащ алыгэ критик, литераадыгэ критик, литера-турэдж, зэдзэкlакlуэ, АР-м щэнхабзэмкlэ щІыхь зиіэ и льжьакlуэ Лъыцэрышэ

Хъалид. 1943 гъэм къалъхуащ юридическэ щ!эныгъэ-хэмк!э доктор, профессор, ЩІДАА-м и академик Шапсыгъ (КІэкІыхъу) Да-

мир. 1953 гъэм къалъхуащ «Шэрджэсхэр зэрыра-1953 гъэм къалъхуащ «Шэрджэсхэр зэрыра-хуар» тхылъым и автор, Хэкум къззыгъэзэжахэр гьащіэм цыхагъэгъуэзжу Мейкъуалэ дэт унэм и тхьэмадэ бэрзэдж Убых (Ни-

хьэт).

Шышхьэуіум и 2

Хьэуа-Десантыдзэхэм я

махуэщ. <u>Шыщхьэуіум и 6</u> Гъущігъуэгудзэхэм

махуэщ 1968 гъэм къалъхуащ экономикэ щіэныгъэхэм-кіэ доктор, Плехановым и ціэр зезыхьэ академием и профессор, ЩІДАА-м и академик Пащты Лелэ.

кадемик пащты лело <u>Шышхьэуіум и 7</u> Гъущі гъуэгум пэжьакіуэм и махуэщ

ШыщхьэуІум и 8 1898 гъэм къалъ ШышхьзуІуми и 8 1898 г-зэм къалъхуащ Мысырым и къэрал, политика люжьакуа Сорбончар къззуха, «Шэрджэс сыбрымрэ», «Шэрджэс сыбрымрэ», «Си лъэпкъ» тхылъхэм и тхылъхэм я автор Рушци (Фэукъуз) Расим.
ШышхэуІум и 10 1948 г-зэм къалъхуащ усакіуэ, тхакіуэ, «Дыгэ хакіуэ, «Дыгэ хакіуэ, «Дыгэ хакіу», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ каміх», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ сыбрым каміх», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ сыбрым каміх», «Дыгэ хакіу», «Дыгэ сыбрым каміх», «Дыгэ сыбрым кам

усакіуэ, тхакіуэ, «Адыгэ ямазонкэхэр» «Хыльыр къыдэзыгъэкіа **Ахъмэт Муізед**.

эед. <u>Шыщхьэуіум и 12</u> зэ-хьэуа къарухэм я

Дзэ-хьэуа къарухэм я іахуэщ Физкультурникым и ма-

уэщ <u>ШыщхьэуІум и 13</u> 1908 гъэм къалъхуащ

Мышкъэујум и 13
1908 гъэм къаптъуащ
мэкъумаш щідныгъзсямкіз
доктор, АКУ-м и профессор, УФ-м щідныгъзсямкіз
1963 гъэм къаптъхуащ
къБР-ми КъШР-ми щізы1963 гъэм къаптъхуащ
къБР-ми КъШР-ми щізы1948 гъэм къаптъхуащ
Абхъазыр замътумах
1948 гъэм къаптъхуащ
нофенатъм махуэщ
1948 гъэм къаптъхуащ
иральная на принитальна н

Адыга Хасэм и ткъэмадэм и къуздэу щыга Джандемыр (Гугъэв) Джихьэн.
Шышкэу/ум и 15
1898 гъэм Кыалъхуац
Шэрджэсым и япэ егъэджан/уэ, Лэжьыгъэм и
вэракъ Плыжы орденым и кавалер Уэхъутэ Хьэсэн.
Шышкэу/ум и 17
1928 гъэм Кыалъхуац
филологие щәныгъэхэмкіз доктор, АКъУ-м и профессор, КАЫР-м щірныгъэхэмкіз доктор, аКъУ-м и прогъэхэмкіэ щіыхь зиіэ и пэжьакіуэ **Тхьэркъуахъуэ**

Инус.
<u>Шыщхьэуіум и 20</u>

Vоысейм и Хьэуа ф Урысейм и тым и махуэщ

Урысей кином и махуэщ туазд гьэм къалъхуащ тхакlуэ, КъБКъУ-м и доцент Бозий Людин. 1958 гъэм къалъхуащ жылагъуэ лэжьакlуэ, Абъазым и Ліыхъужь Килбэ

жъазым и Півихьужь Килбо Мухьомад,
Шышхьоу/ум и 28
1933 г-ъм къалъхуащ физико-математико цірныгъхуамкіо доктор,
КъБКъУ-м и профессор
Щокъучи Владимир,
1973 г-ъм къалъхуащ
Иорданием щія духьомаз
пащтыхьыкъуэм и цірзезыкъз адыго кумір
еджапізм адыгобзэмур
еджапізм адыгобзомог
духаміуз, усакіуз, жылатьуз лэжьакіуз Шышхьоу/ум и 29
Шышхьоу/ум и 29

ж данэ. <u>Шыщхьэуіум и 29</u> ШыщхьэуІум и 29 1928 гъэм къалъхуащ кавказыдж, филологие щІэныгъэхэмкІэ доктор, профессор, ЩІДАА-м и академик Къумахуэ

Мухьэдин.

Шышхьэуіум и 30
1933 гъэм къалъхуащ
филологие щіэныгъэхэмкіэ доктор, Бзэщіэныгъэхэмкіэ Армавир универгвээмилэ дримавир универ-ситетым и профессор, Ку-баным щіэныгь эхэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Сэкий Нурдин.

Шыщхьэуlум и 31
Ветеринарым и махуэщ
1928 гъэм къалъхуащ
Р-м щІыхь зиіз и сурэтыщі
lyан Аслъэн.

уан А 1928 глъэн. гъэм къалъхуаш психологие щіэныгъэхэм-кіз доктор, профессор, УФ-м щіэныгъэхэмкіз щіыхь зиіз и лэжьакіуз Кіытэ Ахьмэд.

ФОКІАДЭ (СЕНТЯБРЬ)

Фокіадэм и 1
Къзбэрдей-Балъкъэр
Республикэм и Къзралы-тъуэм и махуэщ,
Къзбэрдей-Балъкъэр
Республикэм и Конститу-цэм и махуэщ,
Нашшык къалэ и ма-

хуэщ. ЩІэныгъэм и махуэщ. 1921 гъэм - Къобэрдей АО-р къызэрагъэпэщащ. ФокІадэм и 2 Урысей гвардием и ма-

1983 гъэм къалъхуащ ат-летикэ хъэлъэмкіз дунейп-со класс зиіз спортым и мастер, дунейпсо чемпио-натым домбеякъ медаль къвщызыхьа, Европэм и чемпионатым дыжьын медаль къыщызыхьа Къардэн Рагнеттэ. Фоклатия и

хвардэн гагнегтэ. <u>Фок!адэм и 3</u> Терроризмэм ебэнын-эм я зэкъуэтыныгъэм и

махуэщ Щіыдагъэ, газ промыш-ленностым и лэжьакіуэ-хэм я махуэщ

хэм я махуэщ
<u>ФокІадэм и 5</u>
1933 гъэм къалъхуащ
УФ-ми КъБР-ми щіыхь зиіз
я энергетик Къущхъэ Мухьэжид.
<u>Фокіадэм и 8</u>

Фоктадэм и о махуэщ 1923 гъэм къалъхуащ Да-выстэным и цыхубо сакіуэ, Социалист Лэжыы усакуэ, ооциалист ложеы-гъэм и Лыхъужь, Лениным и цізкіэ щыіэ, СССР-м и Къэрал саугъэтхэм я ла-уреат Гамзатов Расул. Фокіадэм и 9

1828 гъэм къалъхуащ урыс тхакіуэшхуэ Толстой Лев. Фок**іадэм и 10** 1938 гъэм къалт

СССР-м и цІыхубэ егъэ-джакіуэ, КъБАССР-м джакіуэ, Къ́БАССР-м щіыхь зиіэ и егъэджакіуэ Къаншыкъуей Риммэ. 1938 гъэм къалъхуащ УФ-м щіыхь зиіэ и юрист Къунаш Адэлбий. <u>Фокіадэм и 13</u> Программистым и ма-

уэщ Фокіадэм и <u>15</u> 1938 гъэм 1938 гъэм къалъх усакіуэ, критик, лите турэдж, КъБКъУ-м и цент **Къэжэр Хьэмид**.

Фокіадэм и 16
1943 гъэм къалъхуащ
абазэ щіэныгъэлі, политикэ лэжьакіуэ Шенкао Мухьэдин.

оздин. <u>Фокіадэм и 17</u> Мэзым и лэжьакіуэхэм

Мэзым и лэжьалуу я махуэщ 1883 гъэм къалъхуащ жылагъуэ лэжьакјуэ, «Гъуазэ» газетым (Истам-был) и ялэ редактор Ціа-

ты редактор ЦІа-гьуэ Нурий. 1948 гьэм къалъхуащ УФ-м щіыхь зиіэ и егьэ-джакіуэ (АР) Ачмыз Мари-ет.

Фокіадэм и 20 Фокіадэм и голого Адыгэхэм (шэрджэс-эм) я дунейпсо махуэщ Адыгэшым и махуэщ Фокіадэм и 21

географие щізныгъзхэм-кіз доктор, КъБКъУ-м и профессор Борей Рауф. Фокіадэм и 22

 Фокlадэм и 22

 Махуэмрэ жэщымрэ

 зэхуэдэ шыхъу бжьыхьэ

 махуэщ

 Фокlадэм и 24

 1863 гъэм къалъхуащ

уэрэджыlакіуэ, адыгэ рэдыжьхэр зэхэзылъхьэ щыта Сыжажэ Къылъшы

къуэ. 1948 гъэм къалъхуащ усакіуэ Семэн Руслан.

Фокіадэм и 25 1933 гъэм къалъхуащ къэбэрдей тхакіуэ Щэ-мырээ Ізмырбий. Фокіадэм и 27

Туризмэм и мах

Туризмом и махуэщ Сабий гъэсапізм и лэжьакіуэм и махуэщ 1933 гъэм къалъхуащ филологие щізныгъэхэмкіэ доктор, профессор, литературэдж, КъБР-м щізныгъэхэмкіэ щізкъ зиіз и лэжьакіуэ Хъэщхъуэжъ

<u>Фокіадэм и 28</u> ыгэ фащэм и Адыгэ

Фокјадэм и 30 <u>Фоктадэн г. - -</u> Абхъаз лъэпкъым текІуэныгъэм и махуэщ Интернетым и махуэш

жэпуэгъуэ (ОКТЯБРЬ)

Жэпуэгъуэм и 1 Зи ныбжь хэкІуэтахэм я цунейпсо махуэщ УФ-м и лъэсыдзэм и ма-

хуэщ Макъамэм и дунейпсо

махуэщ Жэ<u>луэгьуэм и 2</u> Дохутырым и дунейпсо

цохутырым и дунеі іхуэщ <u>Жэпуэгъуэм и 4</u>

Жапуагъуэм и 4
Кършываэм и махуэщ
Урысейм и МЧС-и Граж
кан зыкъумужыныгъэмкlз и махуэщ
1968 гъэм къалъхуащ
«Адыгэ псалъэ» газетым
жэрап зыхь и секретарь
Къаншокъуэ Эллэ.
Жэлуэгъуэм и 5
Егъаджакіуэм и дунейпсо махуэщ

со махуэщ.
Уголовнэ розыскым и лэжьакіуэм и махуэщ.
<u>Жэлуэгъуэм и 8</u>
Мэкъумэш хозяйхозяй-ствэмрэ промышлен-ностымрэ я лэжьакіуэм и махуэщ 1928 гъэм ... Филост

ли. В **гъэм** къалъхуащ логие ш!эныгъэхэмфилологие щізныгъэхэм-кіз доктор, АКъУ-м и про-фессор, УФ-м, АР-м щізныгъэмкіз щіыхь зиіз я лэжьакіуэ Зекіуэхъу Ув-жыкъуэ. Жэлүэгъуэм и 10
1928 гъэм къалъхуащ
тхыдэ щІэныгъэхэмкіэ доктор, КъБАССР-м щІэныгъэмкіэ щІыхь зиіэ и
лэжвакіуэ Улыдж Устэр-

жэпуэгъуэм и 14 1948 гъэм къапъхуан 1948 гъэм къалъхуащ режиссёр, КъБР-м гъуаз-джэхэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ Темрокъуэ Рим-

мэ. Жэлуэгьуэм и 15 Адэм и махуэщ Гьуэгу хоэяйстээм и лэжьак/уэм и махуэщ Ерыскъы промышлен-ностым и лэжьак/уэм и махуэщ Жэлуэгьуэм и 16 1868 гъэм къалъхуащ адыгэхэм къахак!а мысыр усак/уэ Щэукъуий Ахь-мэд.

мэд.

<u>Жэлуэгъуэм и 17</u>

1943 гъэм къалъхуащ
техникэ щіэныгъэхэмкіэ
доктор, КъШКъУ-м и профессор Тохъутэмыщ Хъы-

жэпуэгъуэм и 19 1958 гъэм къалъхуаш мэкъумэш щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъМУ-м и про-фессор Шыгъунэ Влади-

мир.

Жэпуэгъуэм и 20
1938 гъэм къалъхуащ биологие щ!аныгъэхэмк!а доктор, КъБКъУ-м и профессор Къущхъз Хъусен.
1948 гъэм къалъхуащ

КъБР-м щыхь зиlэ ухуакіуэ **Хьэжы Руслан**.

Жэпуэгъуэм и 21 1963 гъэм къалъхуащ къэрал лэжьакІуэ, УФ-м щіыхь зиіэ и дохутыр КІуэкІуэ Аслъэн.

Кіуэкіуэ Аслъэн. Жэпуэгьуэм и 24 1893 гъэм къалъхуащ 1921 - 1938 гъэхэм Къэбэр-дей-Балъкъэрым и уна-фэщіу щыта, къэрал фэщІу щыта, лэжьакіуэ, политик

/э Къалмыкъ Бетlал. <u>Жэпуэгъуэм и 25</u> Урысей Федерацэм Урысеи Фемороможенникыми и махуэщ 1928 гъэм къалъхуащ журналист, УФ-ми КъБРми щэнхабзэмкіэ щыхь зиіз я лэжьакіуэ Мырзэ-

зилэ н лэжьактуэ мыр къан Суфян. <u>Жэпуэгъуэм и 29</u> Автомобилистым и

хуэщ 1948 гъэм къалъхуащ КъБР-м щіыхь зиіэ и артисткэ Балъкъэр Тамарэ.

Жэпуэгъуэм и 30 Политикэ залымыгъэм ихьахэм я фэеплъ махуэщ Инженер механикым и

Инженер меды... махуэщ 1938 гъэм къалъхуащ кхъухьлъатэзехуэ, гене-рал-лейтенант, Иордани-ем и Ліыхъужь, Хъэшимит пащтыхыстъуэм и сенатор

шэкіуэгъуэ (ноябрь)

<u>ЩэкІуэгъуэм и 4</u> ЦІыхубэ зэкъуэті гъэм и махуэщ.

<u>Щэкіуэгъуэм и 5</u> Дзэ тіасхъэщіэхым и

махуэщ 1958 гъэм къалъхуащ филологие щ|эныгъэхэмфилологие щізныгъэхэм-кіз доктор, профессор, Щі-ДАА-м и академик, КШР-м егъэджэныгъэмкіз щізхь зиіз и лэжьакіуэ **Иуан Зэ**-уал.

Щэкіуэгъуэм и 6 Щэкіуэгъуэм и б Суд приставым и махуэ. 1953 гъэм къалъхуащ филологие щізныгъэхэм-кіэ доктор, КъБКъУ-м и профессор Быж Зарэ.

Щэкіуэгъуэм и 7 Октябрь революцэм и махуэщ (1917). 1938 гъэм къалъхуащ усакіуэ, жылагъуэ лэх кіуэ Джэдгъэф Борис

1933 гъэм къалъхуащ КъБР-м щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіз и лэжьакіуэ Шыбзыхъуэ Мухъэдин.

Щэкіуэгъуэм и 11
Экономистым и махуэщ

Щэкіуэгъуэм и 11
ЭКОНОМИСТЫМ И МАХУЭЩ
1958 гъэм къалъхуащ
филологие щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и
профессор Къамбэчокъуз Іздэм.

къуэ Іздам.

<u>Щакіуэгъуэм и 14</u>
1988 гъэм квальхуащ
усакіуэ, «Адыгэ псальэгазетым и корреспондент Гугъуэт Заремэ.

<u>Щакіуэгъуэм и 15</u>
Дээм къулыкъэ щищіону ираджэм и махуэщ
1973 гъэм къалъхуащ
АР-м щіыхь зиіз и артисткя
Къудей Фатіимэ.

къудей Фатіимэ.

<u>Шэкіуэгъуэм и 16</u>

1943 гъэм къалъхуащ физико-математикэ щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и профессор Щокъарэ Хъзсэнбий.

<u>Щэкіуэгъуэм и 17</u>

шад. 1943 гъэм къалъхуащ композитор, АР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат, УФ-м, КъБР-м, АР-м, Куба-

УФ-м, КъБР-м, АР-м, Куоа-ным гъуазджэхэмкіэ щіыхь зиіэ я лэжьакіуэ Нэхей Аслъэн. 1958 гъэм къалъхуащ УФ-м щіыхь зиіэ и эконо-мист Урысбий Хьэмид-

щіапіэм и лэжьактуэм л махуэц Шэкіуэгъуэм и 22 Психологым и махуэц 1933 гъэм къалъхуац мэ-къумэш щіэныгъэхэмкіэ доктор, профессор, РАЕН-м и академик, КъБР-м мэ-

къумэш хозяйствэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакіуэ **Уэл-джыр Мушэхьид.** 1943 гъэм къалъхуащ КъБР-ми АР-ми щіыхь зиіэ

ьэжрэтбий. <u>Щэкіуэгъуэм и 26</u> Анэм и махуэщ <u>Щэкіуэгъуэм и 28</u> 1963 гъэм къалъх

<u>Щэкіуэгьуэм и 29</u> 1953 гъэм къалъхуац нерал-лейтенант, УФ-м щІыхь зиІэ и ухуакІуэ, тех никэ щІэныгъэхэмкІэ док тор Хьэмгъуокъу Руслан.

Дыгъэгъазэм и 2 Банкым и лэжьакіуэм и махуэщ. <u>Дыгъэгъазэм и 3</u> Юристым и махуэщ Юристым и махуэщ Сэлэт мыцІыхум и махуэщ Ныкъуэдыкъуэхэм я ма-хуэш

Къудей Фатіима

<u>Шэкіуэгъуэм и 1/</u>
Участковэм и махуэщ
Студентхэм я дунейпсо
иахуэщ
<u>Щэкіуэгъуэм и 18</u>
1928 гъэм къалъхуащ

1926 гъэм квальхуащ тхыдэ щ|эныгъэхэмк|э доктор, КъБР-м щ|эны-гъэхэмк|э щ|ыхь зи|э и лэжьак|уэ Тыгъуэн Ра-

ринэ.

<u>Щэкіуэгъуэм и 19</u>
Ракетэдзэмрэ артилле
риемрэ я махуэщ

<u>Щэкіуэгъуэм и 21</u>
УФ-м и налог къулыкъу
щіапіэм и лэжьакіуэм і

КъБР-ми АР-ми щых зиїв артист Мум Владимир. 1948 гъэм къалъхуащ КъБР-м щыхъ зиїв и ар-тист Ало Арсен. Щакіуэгъуэм и 25 1933 гъэм къалъхуащ адыгей тхакіуэ, АР-м щыхь зиїв и журиалист Лъьща Хьэжрэтбий.

963 гъэм къалъхуац БР-м щІыхь зиІэ и жур пист **Болэт Арсен**.

ДЫГЪЭГЪАЗЭ (ДЕКАБРЬ)

Дыгъэгъазэм и 1 1933 гъзм кърга 1933 гъэм къалъхуащ би-ологие щіэныгъэхэмкіз доктор, КъБКъМУ-м и профессор КІзш Антонинз. 1938 гъэм къалъхуащ композитор, АР-м гъуаз-джахэмкІэ щІвхь зиІэ и лэжьакІуэ Сихъу Рэмэзан.

хэхэс адыгэхэм ящыщ, гео-графие щ!эныг-эхэмк!э доктор, Дамаск универси-тетым и профессор Абдул-Салам (Лаш) Адыл.

1958 гъэм къалъхуащ те-лежурналист, Дунейпсо арткомитетым и саугъэтым и лауреат Токъмакъ Свет-

ланэ.

Дыгъэгъазэм и 5
1938 гъэм къалъхуащ
физико-математикэ
щ|эныгъэхэмк!э доктор,
профессор, Щ|ДАА-м, РАЕН-м и академик Нэхущ

эм. <u>Дыгъэгъазэм и 8</u> рысей казначействэм іахуэщ <u>Дыгъэгъазэм и 9</u> экум и ЛІыхъужьхэм я

хуэщ). **1938 гъэм** къалъхуащ СССР-м и цыхубэ артист, СССР-м и Къэрал сау-гъэтым т!зунейрэ и лау-реат, дирижёр ц!эры!уэ

реат, дирижер ціэрыіуэ Темыркъан Юрэ. 1938 гъэм къалъхуащ медицинэ щіэныгъэхэмкіэ доктор, КъБКъУ-м и про-фессор Былымгъуэт Бо-

. Дыгъэгъазэм и 12 Урысей Федерацэм и Конституцэм и махуэщ 1933 гъэм къалъхуащ къэрал, жылагъуэ лэ-жьакіуэ Губэщіыкі Влади-

мир.

1938 гъэм къалъхуащ химие щізныгъэхэмкіэ доктор, профессор Алэкъей Лерэ.

1948 гъэм къалъхуащ

1948 гъэм къалъхуащ актёр, УФ-м щіыхь зиіэ и артист Балъкъыз Валерэ.

Дыгъэгъазэм и 15
Зи къалэн зыгъэзащізу хэкіуэда журналистхэм я

фэеплъ махуэщ 1928 гъэм къалъхуащ хи-мие щ!эныгъэхэмк!э док-тор, профессор Дзу Із-бубэчыр. бубэчыр. Дыгъэгъазэм и 17 Стратегие мыхьэнэ зиlэ эакетэдзэхэм я махуэщ Дыгъэгъазэм и 18 ЗАГС-м и лэжьакlуэхэм

і махуэщ Дыгъэгъазэм и 20 УФ-м къэрал шына-ъуэншагъэмкіэ и къулы-тъущіапіэм я лэжьакіуэ-

къущапізм я лэжьакіуэ-жэм я махуэщ Дыгъэгъазэм и 22 Энергетикым и махуэщ Дыгъэгъазэм и 24 1958 гъэм къалъхуащ къэрычэтыщіэ, жылагъуэ лэжьакіуэ Ліыкъуэщауэ Хьэбас.

Хьобас.

Дыгьэгьазэм и 25
1923 гьэм кьальхуащ компоэитор, КьбР-и гъуаз-джэжмкіэ щівкъ зиіэ и лэжьакіуэ Балэ Мухьэдин.
1933 гьэм кьальхуащ тхакіуэ, журналист Щхьэу-мэжь Бетіал.
Лыгьэгьазам и 27

Дыгъэгъазэм и 27 рысей Федерацэм ъегъэлак уэм и махуэщ 1932 гъэм СССР-м пас-орт системэ щагъэуваш. стемэ щагъэуващ. гъэм къалъхуащ

жылагъуэ лэжьакіу: КъБР-м щіыхь зиіэ сурэтыщі **Жылэ Анатолэ**. **Дыгъэгъазэм и 30** 1958 гъэм къалъхуащ бі ологие щізныгъэхэмкіз доктор, Щізныгъэхэмкіз Урысей Академием и член-корреспондент Тембот Фа-тіимэт.

Дыгьэгьазэм и 31 1938 гъэм къалъхуащ КъБР-м и ціыхубэ артист, уэрэджыіакіуэ Жылокъуэ Мухьэмэдин. НапэкІуэцІхэр зыгъэхьэзырар НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэщ.

лэжьакіуэ

• Дэ къытхуатх

Сымаджэм и хущхъуэгъуэр зи нэгум къищ дохутыр

олагъз щіалэ дунеим ехы-жауэ, дыузщіым дыдэта-ти, мы къекіуэкі уз зэры-ціалэр къыщіакіри, къы-дэфыкіат. Зэрыунагъуэу дызэрыціалэжри, дигъз-сымэджащ тхьэмахуэм

дызэрыціаложри, дигьз-сымаджащ тхьэмахуэм щімгьукіа, ауа сэ нахьа-пајузкій бронжит сиіали, фіьірысфікіа сыкъмутіыл-щыну фр еттакъым. «Умыгузавэ, ар алхуэдау узышхуэкъым, поынщіа дылау удгьзжужьньсья", - си тур фіы шціащ дохутыр щіалэм. Адыгагьэ эыхэльш, жысізу, септырит сэри абы. «жысізу, септырит сыри абы. «жысізу, септырит сыри абы. «жысізу, септырит сыри абы. «жысізу, септырит сыри абы. «жысізу, септыри абы. «жысізу, узізау къшідізянізі акізу, хіцкуэр кыскилитькаш, Ар Ізпа щабот, езізрі ціьку узанзт. Сымаджащым сызэрыщіятья кысмитькаш, Ар Ізпа щабот, езізрі ціьку узанзт. Сымаджащым сызэрыщіятья кысмитькаш, ушацаб-ущабу, обінцізра ціытхуро хуэфаціаці Софие!

щы тъвурэ хуэфэццэц Софие! Лэжьыгъэ хьэлъэц а ди шыпхъу цІыкіу-хэм ягъэзаціэр: хэт давленэр къепц, хэти лъы хеш, адрейм мастэр хелъхьэ. Сымалыз жеш, адрейим мастэр хельхыз- Сымна-джэр узым кынтізшынтіз шиші шыізш, абыхэм я техьэтекінмі зыдебт-зәкіүн хүей-кыз1 Араши, медицинэм и лэжызкіуэхэр тэ-маскыйыхыш, шыху тельыджэхэш, Палатэм шізх-шізкырэ сык-ышізккыр-ти, пырхыуэм срикіуэрт, сыкърикіуэжырт. Кызбазгызм кізпытылы цыхубз зәкіужыр

жи саоз ізпапіз тельу ту лъыстакъым. Къабзагъэр -узыншагъэщ. Ди сымаджещхэм къабза-гъэм апхуэдэ гульытэ зэры-хуащыр гуапэ сщыхъуауэ, палатэм згъэзэжащ. Арых-

хуащіыр гуалэ сщыхтуауа, палагам втэважещі. Арыкхауи ныскіальящіымы дамыхауи ныскіальящіымы дамыхауи ныскіальящіымы дамыхаміныфа льага, «Унахаміныфа льага, «Унахаміныфа льага, «Унахаміныфа льага, унауніся, жаміныфа льаніцыкаміныфа льаніцыкаміныфа льаніцыкаміныфа льаніцызарыхарамы дамызарыхаміныфа зарыкіднуні наіуащ,
дау актыл загет зиіз цівку гуалащ. Махуазарых камынар, сымаджжарь кызахитыщ, кіужірра яшіоупіція, лі уаху зыіутыр зрезарызарых уастарыны—
зарых уастары шіалані, арами дохутырыш
ыптарых уастары шіалані, арами дохутырыш
ыптарым за тамінары шіалані, арами дохутырыш
ыптарым за тамінарыні за тамінарыні—
карам за тамінарыні—
карам за тамінарына за тамінарына

зэрыхъуапсэў, и щідэныгьэм жиг ыхкуэлу, и мурад дахжэр къмыхуэлицыян) до иджыри щіалэш, арами дохутырыш-хуэш.
Къзагъэзжынщ си тхыгьэм и пэм кышыхэзгьэща дохутырым деж. Зэ іуп-льэгъуэкіз си гум къыдыхва дохутырыр нэкындіў заятьщіямула си гулапу, сышіаулишаш, Ар Дыджэ Владимирш, Налым къзаг укындурга укырурга укырулында укырурга укыруга укырурга укырурга укырурга укырурга укырурга укырурга укырург

НЫБЭЖЬ Мышэ, Болэтей къуажэ

Іуахущіапізхэр.

«КъЭРАЛ Іуахуткьзбазхам» уней напачіўзці цызийзхам Ізмал пізці къзрал Іуахущіапіз-хам интерьетыміла литьоїасы-хам интерьетыміла литьоїасы-харальні цызхубам гаучаў каральны цызхубам гаучаў на участа підых гъэ щрагъэгъуэт еджапіэм щіэсхэр, еджапіэ нэхъыщ-хьэхэм щіэтіысхьагъащіэ щіа-

CALLIE TICARES

хьэхэм щіэтівісьсь лэгьуалэр. Піщіэ щіамыту къэрал пошт-хэм зэфіагъэкіын хуей мы Іузхуткьэбээр мы лъэхъэнэм къриубыдэу ціыхуи 122-м

уащіащ. Дызэрыщыгъу азэщи, Дыз эрыщыг ъу аз эш м. «Пушкиным и картор» зыыгь ньожьыш(хожм, ар зыырыхыгыны бжысыш(хожм, ар зыырыхыгым а бжыгым мажуа къе остожуэ. Зэрыкъэралу къалштама, нобакіз мелуанихым наблагьям алхуарх карта яізш, абы къыщізулицізуз зи тхыпьхэр зыхуаг-ъххазырхори мелуаным нызэрохьзе. Къытыраным нызэрохьзе. Къятыраным назарожыс. Кыргыным захраным ныб-жысыцізу исым я захуадитым нахър экхыбам картэр къагъзсэбал.

«Пушкиным и картэмрэ» къэрал Іуэхутхьэбзэхэмрэ

«Пушкиным и картамида-махуа късъ шенхабаз Іуаху-гъуз мин 25-м щингърм уел-пънъфінущ. Пажщ, картар зыї арызыт-тъхъв щівлогъус-зыя да нажъльба зыдах укъ-зарать-восабалыр кино еплъв-тран терухуаз щеіл програм-можум къвт-зуе гъузаджум егка Іуахугъуз зыбжан з Іма-льншау гъ-зазшіан хуейуз. Картар зимыізожна ряку-картар зимыізожна ряку-зафізменьніка хърнущ. Абы и лъз-яныкъузкі з- пушкиным и картам- мыжьенашку візыц, ауз абы къвшыўвыізркъвих іджы картам-мыжые зажаненажи ізмя лізнущ зажаненажи ізмя пізнущ зажаненажи ізмя пізнущ зажаненажи полудахуа зыхуать-хисэральм ит еджаніз наконаму за-дахожи хатыч, ди кърадпым ит еджаніз наконаму за-

реці, этаклем зикленамітиму мітух теміргь экімженцій, зи мітух темір забірженті ўтунт Владмир и нефока беріна варамир и нефока беріна варамир и нефока варамир забірженті шыкім забірженті варамир забірженті гьзжызу 22-м нас шіалагтуы жы құлагым шекіулсі жықупса хуаўкуашіхаж жыхыну, кату, магту, мак-жыз кінкі туазджа іуахушіалізжы шірыхыну із-мал лізш, іт льыталхыш кар-там иль ахьшэр музей, театр кінкі кіню тоэльагьуэныгь-хам, концертаж фізка тыуші іуахуг-уэхэм тебгьы-кіуадэ зэрымыхыунуй. Алхуа-ду жыізн жубіц, кыралым

картэм кърилъхьэ сом мини

3-р минитху зэрищіар. Абы къищынэмыщіауэ, УФ-м и Правительствэм и Унафэщі Мишустин Михаил и Із зыщіэть Унафэм ипкъ ит-Іэ зыщІэлъ Унафэм ипкъ ит-кІэ, мазаем и 1-м щегъэжьауэ щалэгъуалэр пщіэншэу здэ-кіуэ е зыщіыхьэ хъуну щэнхабээ іуэхущіапіэхэмрэ псэкупсэ іуэ-

къэрал филармониер, «Ка-бардинка», «Балкария», «Тэрч къэзакъхэр» къэфакlyэ

НэпцІу щраджи кънхокІ

Илъэсыщіэ, Хьисэ къыилъэсыщіэ, хьисэ къы-щалъхуа махуэхэр щагъэ-лъапіэм ди ціыхухэм я мы-сакъыныгъэм кърикіуащ Къэбэрдей-Балъкъэр Рес-публикэм къыщыхъуа ма-фізс зыбжанэ.

КЪАПЩТЭМЭ, дыгъэгъа-эм и 31 – щІышылэм и 8-хэм зэм и эт — щышылэм и о-хэм республикэм и мафіэс гъзункіыфіхэр 29-рэ лэжьы гъз іуэхукіз дэкіын хуей хъуащ, абы нэпціу бгъуэней рэ зэрыраджари хэту.

ра зэрыраджари кату. Псзуп/ахам къыщыхъуащ мафізсу 5, уняр зейхэм мыльку хэщівныгтья игъуатащ. Ежержжымрэ удз гъуамрэ ирадза мафізрагьзунківфівну мафізрагьзунківфівну мафізрагьзунківфівну мафізи. Къзбордей-Балькъэрым и мафізгъманстралакіуа Ізна-

хуеи кууащ, Къзборрей-Балъкъэрым и мафізс-къегъзлакіуэ Ізна-тіям и пресс-јузхущіапізм и ляжьакіуэ Сэбан Арсен къвзэрьживіцащ, Илъэсы-щіз эвігъэлсяхугуахм Нал-шык и мафізст-эункіыфіхэр 12-рэ ираджащ (абы щыщу 5-м нэгщу), пліэнейрэ да-кіащ Дзэлыкъуэ, Прохладнэ райокэхм я брандмейстер-хэр, Тэрч, Лэскэн, Іуащхь-махуэ райокхм щыіз абы-хми я ляжьэт-ухэр Тюрытіз, зэрызэ щыракіащ Бахьсэн, Лэскэн, Шэдхжэм Май, Шэродж райокжм мафізс къвіщы-хуахым. Мафізм фыхуэсакы! Ом. Мафізм фыхуэсакы! Ом.

мафіям фыкуузсакі: Фи унари мафіям щьзари фи унари мафіям щыфжума! Фигу къвдогьзківж, Къв-бэрдей-Балькъэр мафіз-сым лэщіят-къегьзлакіуз іуаухціаліям жэщи-махуи зэрыщылажьэр «Дэькэ эра-гьза телефон». 8(8662) 42-15-17 номерымкія фынса-льяма фи улиціяхам жэтьяма фи улиціяхам. гьзз телефон». 8(8662) 42-15-17 номерымКі фылсальзмя фи уліціахмі жузал ягьуэтынущ, чэнджэцій кыватынущ, апхуадуи ма-фізсым зыщыхъумэнымКіз хабзяр ізхуущіалізхмі, туалізхмі зэрыщамыгьзза-щізм терхуха хъьбари евгьа-щіз хъунущ.

БАХЪСЭН Азэмэт.

Редколлегием хэтхэр:

Жьэкіэмыхъу Маринэ жьянэмыхыу маринэ (унафэщ!-редактор), Ширдий Маринэ (уна-фэщ!-редактор), Къан-шокъуэ Эллэ (жэуап зыхь-секретарь), Къардэн Ма-ритэ, Къумахуэ Аслъэн, Нэщ!эпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, Щхьэ-шэмьш! Изэ

Зэуэ медалибл

Шэшэн Республикэм хыхьэ Чечен-Аул къуажэм Цышылэм и 10 – 11-хэм щекІуэкІащ Кавказ Ищхъэщышылым и то – тт-хэм щекіуэкіащ Кавказ Йщхъэ-рэм щыщ ныбжьыщіэхэм самбэмкіэ я зэхьээзхуэ. Абы хэтащ 2007 - 2013 гъэхэм къалъхуа, спортсмен 300-м нэблагъэ.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым икіа ныбжышцізхам а захыззауузм вкъуліаныгъэ къыщагъэльэгтуащ меда-лу блы зыізрагъзжащ Я къяльагь ельыгауэ, япо увыпізр къажьащ Къудей Беслъэн, Къанщауэ Темыр-лан, жажырэ зими, Къудицізоскуэ Темырлан. Къудей Ислъям, Бырхьэм Имран, Мэш Амир етіуанэ хъудхэш, Спортжен ныбжьещійжора захызэзужум хуагъжызы-ращ Пшынащіз Муратрэ Къэрмыш Сультіанрэ.

НАФІЭДЗ Мухьэмэд 🔻

ШымыІа КЪЭХЪЦРКЪЫМ

Шэрэдж, Псыгуэнсу Іуфэ Іусхэм иужьрей шэрэлж, псы уэнсү уүрэ уссэм мужэрем эзманым куарра жаlау эхжыдох псы ежэххэр нэрыльагьуу цыкуу ээрых уар. Язынык хуэм жузэсүнтэрэ хальагьуэ а псысых ек/уэк/ыу тет гидроэлектростанц каскад хэм, дүней псор хуабо кызызуыхыу жузыкыхы-ри мащ/эксым. Тум щыгыуэми къэльы-талхыш, щыуэлсым шхээусыгъуэншэу зыри къызэрыщымыхъур.

ЗЭМАНКІЭ дызэІэбэкІыжмэ. Псыгуэнсу, да-

зарий къвгазрыщемикъчур.

ЗЭМАНКІЮ дызајобояlьжиз, Псыгуансу, дауи, куариба нахъ узру къвеъру шытащ, уебломавами и псыгуансу праговори объеком псы шъълышкуахор залымыуу лажызу тету. Аксыра(дарат зыма зареджор) Вындыб мазыр шукуым
къвщешијидээрги, къуажом и ківъкаг-яків ирикурат, колхозым и жыг издашжуахоми унагъушыггуэгу хадахоми къейлыжу журикъу,
кураткум и дарьщідымікі (Жаныкърч къзолашкуям хузазу) щежах егізуан псыгуажым
ахіпальнакур чет шызолишыры ит-залажызрт,
ахіпальнакур чет шызолишыры изридазуам жузазу) щежах егізүне кыралызжызу
кірат кыралызыны кыралызынын кыралызын кыралызынын кыралызын кыралыз

пэтми, къвіщежьз къурш жьанэхэр зырызтуар Иджыпсту Шэрэдж нэхь цівкіў зэрыхъуар уольагьу, Псыгуэнсущи, льащькэм къэмысу узэпрыкіыфынущ. Иужь дыдзу ар къызэриурэ

илъэс зыбгъупщіым нэсащ, япэрей зэрань гъэри и!эжкъм».

ипъэс зыбгъупщіым носащ, япэрей зэраны-гъэри иізжкъым:

— Ди бъльть геофизическэ институтыр, РАН-иро Росгидромет іуахущіапізмро ипъэс укуа джуарх кійтьопть Какая курршхам пітъут захъужівныгъзсям: иужьрей ипъэсищам кърмубьяду мильпъэр процент б-кіз, ябък кързаздинубъяда инатъва процент б-кіз, ябък кързаздинубъяда инатъва процент б-кіз, ябък кързаздинубъяда инатъва процент курада профессор Къзна Хъзмбара и помъы-тъяхим. Абна зэрьжумгъэфэщамий дызары-тъяхим. Абна зэрьжумгъэфэщамий дызары-кър и кърмунид дуней япоружба къвзары-тъум къвсикърчи, дуней япоружба къвзары-тъум къвсикърчи, дуней япоружба къвзары-тъум къвсикъру. — Инатъва и кърму-към процент 10-р мылытъва, Къррш-хам абы щыщу япъвскар кура къркъвми, мылыр къзнънкурам хузах мылытъвах укужбыт зърънкурам хузах мылытъвахор илъзси 10 хързау кърстку, куракытъяхор илъзси 10 хързау кърстку, изърстку прината и предела и при кърстку при изърстку изърстку при изърстку изърстку при изърстку при

Къуршыщихъэ мыладжэхэр зэман-зэманной мэжэщ, апкуэдэхэм деж псы къежохори нэхъ мащір мэхъу. Ауэрэ дүнейр нэхъ щіыіз къо-хууж, мылыр јуву эзгрехьэжум, псыхэри ин къохъуж. Апкуэда щытыкіэр щіы хъуреймиіз ууху къызэрыгуакіш. Дүнейм къыщыхъу къзхъукъащіохомрэ зэхъуэхіыныгызхэмрэ XVI къзъкунащійсяміра закъузківнівні тэхмара XVI
пізщівнігум щегазикау» щізнінгьзіпкар
ткіміру кідэтьопть. «2010 гъзм Москва зівткіміру кідэтьопть. «2010 гъзм Москва зівхыміа хуаба ямыпейри кавкав кърршом я
мынымтра къзткіурари ипакій зарыщейра в зукъвщірткіум, гъве къвщівкум, пескар къвщу лъжа-вожи иля илу закуат-заказарын
мактумаш ізнатіам хащівнів-таширу минкаутані хуаруу, «жеі РАН-и теографизміся и
институтым и унафэщі Котляков Виктор.
ШЭРЭДЖ Дисэ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Тызыл аузыр

Іуащхьэмахуэ щіынальэм хыхьэ Гундэлэн къуажэм узэрыдэжу, Къэбэрдей-балькъэрым и щіыпіэ нэхь дахэ дыярхэм ящыщ зыуэ къальытэ Тызыл аузым А ЩІБПІЭМ иІэщ къуэкійй дахэхэр, бғышхьэ тафэ шхъуэнтівхэр, уда гъэгъьзахэр щыкуэдш, Зыппъъвахан мыбы къзаънійужхэр мыбы къзаънійужхэр мыбы къзаънійужхэр жыбы къзаънійужуркым, гъузгур зэрыгугъум къыхэкіыу. Уеблэмэ абы

пэгъунагъу къражэхам я Із-цыр абы къвщаму эзэзмыза рыязш. Аузым къвичуа уар фізь дыду зыціъхууаращ. Тызып аузым цаху кузд иізшкух унуата. Куздым кы шыхъу унуата. Куздым кы иізыпізм къвру щкъзхуз иізу. Гъунагор къражэмуз ицыпсэхузм, къыздикіыр къв-

гурымы/ру, мыбдеж маф)а байихар шаглаагы, байих

етіуанэр метри 5 - 7-кіз няхъ лъахъшэщ, псы щіыіз иту мкіи уехын папщіз уэздыгьэ-рэ кіапсэ быдэрэ уиіэн хуейщ. Гуэлым ищіагъым хъэпшып тельыджэ гуэр щіэлъу тра-гъэчыныхь хыхьахэм. Языны-

жзуап зыхь секретарь Къаншо-къуз Эллэ, корректорхзу Нэужьо-къуз Заирэ (2, 4-нз нап.), Елмэс Фатімиз (1, 3-нз нап.) Компьютеркіз газетым и тепльэр ящіащ Ныр Саидэ, Мэлбахъуз Ан-

рэтхэм елэжьар **Бицу Жан**

къэрал филармониер, «Карадина», «Балкария», «Тари къэзакъизр» «Тэри къэзакъизр» «Тэри къэзакъизр» «Тушкиным и картэр» зыТэри къэзакъизр» къэфакију а «Тушкиным и картэр» зыТуру забъезну куейхом јузуТуу забъезну куейхом јузуТуу забъезну куейхом јузуТуу забъезну къэзакър на зыщабътъятьем урейц "Алхуда Тамал я таш и ныбкърым зрага дэтэчноми. 2. «Щанкабазмика къэрал дужутъжобазур» зи фізцыгъ программа гууадзякър телефоным требгъадза хъунущ Арр Катер куру забъезни дружутъжобазожур интернет утакум къэшцыбгъуэтынущ 3. Зебгъзга нууж, нітушкиным и картэми. Урысейм и Банками јузущалами, а. Зебгъзга нууж, нітушкирыбгъзасъжыфънущ Урысейм и Банками јузущалами, «Къэрал јузуткъфозуми, «Къэрал ощи јузущалами, ша възужум я наложјузціар къв
ща възужум пи рылт зыща
ща възужум пидърыта зыща
ща възужум и римирыти къв
щигъуэтыфынуш. ШУРДЫМ Динъ.

Динейм шыхъыбархэр

Кхъухьлъатэ къехуэхащ

КХЪуКъЛЪатЗ КЪЕХуЗХАЩ
Непал къэралыгъуза» «Yeti Airlines» щіыпіз авиакомпанием и ксухьтьатэр узгум къехузхащ. Къэралым и къалащкзь Катманду къміду Покарэ кіру кожузкальна и капашкзь Катманду къміду Покарэ кіру кожузкальна и капашкзь Катманду къміду Покарэ кіру кожузкальна и капашкзь Катманду кыміду Покарэ кіру кожузкальна и
шыму 72-рэ и самід заря поори хэкіуздащ. Урысейм и
кыми шыму шымумилі заміду можум дамізм къэракарэ и аэропортым къэблагачуз, кохужыльатэр самятумім
ашрари, Сети псым и къузм дзяуащ, занщідуи къзуащ,
щішпізм щылосу Туму Арун - Reuters « агентствам яжуніузтажахмя къыхощ кохужльтатэм и зы івжэр Іуащкъм и джабо
нокум къытенну, адрейр посыхнузм дзяуховура
яубэвыму папщір
Къзкуксащію щих зускання за
пажандумя напашна
зускання пушкомую къзізратъя педнико и пъзнанорую кыткальна учак
зукумытьатам технико и пъзнанорую кыткальна учак
зукумытьатам технико и пъзнанорую канктальна зукум

1939 гъзи къалъхуащ къими шоны гъзкамия доктор, профессор, ШЦЛАА-и и академик Шомаху» Лев.
 1942 гъзи къалъхуащ умажис-матемих щоны гъзкамия доктор, КъБКъУ-м и профессор, ЩПДАА-и и академик Темрокъуз Анатолэ.
 1950 гъзи къалъхуащ урэджывакуз ціэры ум. жылагъуз люжьаку Ващі Еленэ.
 1956 гъзи къалъхуащ цэрджэс еджагъэшхуэ, химие цізныгъзкамия доктор Гемшэрджэс еджагъзшхуэ, химие цізныгъзкамия доктор Гемшэрджэс еджагъзшхуэ.
 1966 гъзи къалъхуащ цэрджэс еджагъзшхуэ, химие цізныгъзкамия доктор Гемшэрджэс еджагъзшхуэ, химие цізныгъзкамия доктор Гемшэрджэс еджагъзшхуэ, химие цізныгъзкамия доктор Гемшэрджэс еджагъзми къзками стана прави доктор прави п

ЩІышылэм и 18, бэрэжье

• 1854 гъэм къалъхуащ Пащ ја Бучмърза.
• 1940 гъэм къалъхуащ Сакцуа, егъаджакуа, кинодраматург Жълэгеж Саладин.
• 1949 гъэм къалъхуащ Абхъазым, КъШР-м я ціьхуба артист КъБР-м ціьхь зиіз и артист Ать Мухъэрбэч.
• 1955 гъэм къалъхуащ КъБР-м и Парламентым и депутатущыта, «УФ-м ціьх» баръ егъаджэн и Ізнатіом и лэжъакіуа уна-хъыфі» цірэ зыхуагъэфэща, жылагъу элжъакіуз Умэ Светланэ. "Пунейм и шытыкізнур "pogoda.yandex.ru сайтым зэритымкіз, Налшык уэфіу щыщытынущ, Махуэм хуабэр градуси 2 - 4, жэщым щіыіэр градусі - 0 щыхэунущ

Зыгъэхьэзырар ЩХЬЭЩЭМЫЩІ Изэщ. Лъэпкъ Іущыгъэ:

Зэкъуэш псори зы

анэм къилъхуркъым.

«Южный регион» 000-м щытрадзащ

357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

ТЕЛЕФОНХЭР

редактор нэхъыщхьэм, секретарым -42-56-19; нафэщ1-редакторхм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщlanlэр: 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъ-къэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм

ятхащ ПИ № ТУ07-00117-м щІэту.

Тиражыр 1.616 Заказыр №63

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэ-хьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщІэ-ныгъэхэмкІэ и управленэм.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыкъа бжыгъэхэм, къыща-1эта Іуэхугъуэхэм я пэжагъым-кіз ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхъ. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іузху еплъыкіэр зэтехуэ зэ-пыту щыткъым.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10